

**Адміністративно-
територіальні зміни в
УРСР.**

**Україна в ООН та
міжнародних організаціях.**

11 клас, Історія України, тема 9,
Хорькова Л.В.КЗШ №114

Основні поняття і терміни:

ООН,

геополітичне становище.

Адміністративно-територіальні зміни

- * Питання про західний кордон СРСР, а відповідно й України, активно обговорювалося під час Тегеранської (1943), Ялтинської (1945 р.) та Потсдамської (1945) конференцій лідерами держав антигітлерівської коаліції.
- * Остаточні повоєнні кордони УРСР сформувалися у процесі україно - польського, україно - чехословацького, україно - румунського територіальних розмежувань та юридичного закріплення західноукраїнських земель, що увійшли до складу УРСР протягом 1939–1945 рр.
- * Особливо складним й тривалим було врегулювання територіальних питань із Польщею та ЧСР, на цей процес значно впливало міжнародне становище, зокрема прагнення СРСР закріпитися у східній Європі.

Передача українських земель Польщі

Першим кроком на шляху україно-польського територіального розмежування стала Люблінська угода між урядом УРСР і польським тимчасовим Комітетом національного Визволення від 9 вересня 1944 р. Відповідно до цього документа частина споконвічних українських земель (частина Підляшшя, Холмщина, Посяння, Лемківщина), де проживало майже 800 тис. українців, передавалася Польщі.

Доля Закарпатської України

- * У радянсько-чехословацьких переговорах і в договорі про дружбу, взаємодопомогу і післявоєнне співробітництво між ЧСР та СРСР (12 грудня 1943 р.) питання про Карпатську Україну вирішувалося на користь Чехословаччини.
- * Зі вступом радянських військ на територію Карпатської України ситуація змінилася. Радянське керівництво стало розглядати цей регіон як важливий стратегічний плацдарм для посилення впливу в Центральній та Південно-Східній Європі.
- * СРСР допомагає підпільному руху, комуністам і створюється Комуністична партія Закарпатської України.
- * 26 листопада 1944 р. в місті Мукачеве було скликано з'їзд народних комітетів, було схвалено Маніфест про возз'єднання з радянською Україною, обрано народну раду як верховний законодавчий орган влади Закарпатської України і сформовано уряд.
- * Створено всі атрибути державності Закарпатської України – суд, прокуратуру, збройні сили, органи управління на місцях тощо 22 січня 1946 р. Було видано указ Президії Верховної ради СРСР про утворення в складі УРСР Закарпатської області. Закарпатську Україну ліквідовано.

Кордони з Румунією

10 лютого 1947 р. під час підписання радянсько-румунського договору, за яким визнавалося право УРСР на Північну Буковину, Хотинщину, Ізмаїльщину, закріплювалися кордони, встановлені в червні 1940 р.

Висновок: повоєнний процес врегулювання кордонів УРСР відбувався методами, притаманними тоталітарним режимам, і в інтересах його стратегічних планів, які збіглися з прагненням українців об'єднатися в єдиній державі.

Наслідки для України:

- * були остаточно визначені та юридично визнані кордони республіки; територія УРСР збільшилася на 110 км кв;
- * відбулися демографічні зміни; основну частину українських земель було об'єднано в складі однієї держави.
- * зміна державної символіки республіки. У листопаді 1949 р. Президія Верховної ради УРСР прийняла указ про Державний Герб УРСР, Державний Прапор УРСР, Державний Гімн УРСР. Червоний прапор із написом «УРСР» було замінено двоколірним: верхня частина, що становила 2/3 ширини полотна, була червоною, а нижня мала світло-блакитний (лазурний) колір. У верхньому лівому куті прапора містилось зображення серпа і молота, а над ними – п'ятикутна зірка. Деяких змін зазнав і герб УРСР. Із 1950 р. було започатковано виконання гімну УРСР.

Крим

- * Формування сучасної території України завершено у 1954 р.
- * На честь 300-річчя Переяславської угоди, 19 лютого 1954 р. Президія Верховної ради СРСР, прийняла указ «Про передачу Кримської області зі складу РСФСР до складу УРСР». Як зазначалося, акт є «свідченням дружби російського народу».
- * Проблеми: Приєднання Криму переклало на Україну ряд економічних і політичних проблем. У результаті війни і депортації кримських татар у регіоні панував економічний хаос. До того ж, росіяни, що проживали в Криму (860 тис. осіб) чинили опір будь-яким спробам українізувати життя області. Таким чином, в УРСР стала більш помітною присутність росіян, що сприяло подальшій русифікації України.

*OOH